

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါနှင့်အခြား **AI** ကြက်၊ဘဲရောဂါများ မဖြစ်အောင်ကာကွယ်ကြစို့

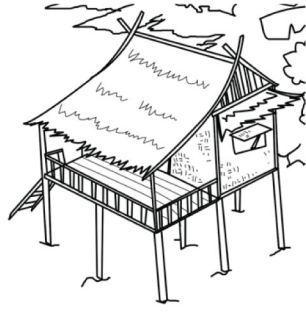
USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MID-BCC

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါနှင့် အခြားကြက်၊ဘဲရောဂါများ မဖြစ်အောင်ကာကွယ်ကြစို့

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါနှင့်အခြား ကြက်၊ဘဲရောဂါများမဖြစ်အောင်ကာကွယ်ကြစို့

အသိအမှတ်ပြုခြင်း

ဤကျန်းမာရေးပညာပေးကဒ်ပြားသည် SHIELD စီမံကိန်းအတွက် MID-BCC မှပြုစုပြီး ထိုင်းနိုင်ငံရှိမြန်မာ ဒုက္ခသည်စခန်းများအသုံးပြုရန်အတွက်ဖြစ်သည်။

ညွှန်ကြားချက်များ

ဘယ်အချိန်၌ဤကျန်းမာရေးပညာပေးကဒ်ပြားအားအသုံးပြုမည်နည်း။

ဤကျန်းမာရေးပညာပေးကဒ်သည်ပြည်နယ်နှင့်ခရိုင်ဒေသများတွင်ရှိသောဝန်ထမ်းများ၊သင်ကြားပို့ချသူများမှနေ၍ကြက်၊ငှက်မွေးမြူထားသောတောင်သူလယ်သမားများအားကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါနှင့်ကာကွယ်သည့်နည်းလမ်းများကိုကျေးရွာအစည်းအဝေးနှင့်သင်တန်းကာလများအတွင်းအထောက်အကူပြုရန်စီမံထားသောပစ္စည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ဤကျန်းမာရေးပညာပေးကဒ်ကိုတမျိုးတည်းသုံးပြီး၎င်း(သို့)အခြားပိုမိုစုံလင်သောသင်တန်းများနှင့်တွဲဖက်၍၎င်းအသုံးပြုနိုင်သည်။

ဤကျန်းမာရေးပညာပေးကဒ်အားဘယ်လိုအသုံးပြုမည်နည်း။

- ဤပညာပေးကဒ်အားအသုံးမပြုမှီဖတ်ထားပြီးအသုံးပြုတတ်အောင်ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်။
- ဤကဒ်ပြားကိုအသုံးပြုပြီးပညာပေးဆွေးနွေးနေစဉ်၊ကဒ်ပြားနှင့်ပါရှိသောရုပ်ပုံများကိုလာရောက်သောပရိသတ်၏ရှေ့တွင်မြင်သာအောင်ထောင်ထားနိုင်ရန်စီစဉ်ပါ။ကဒ်ပြားမှာရေးထားသောအကြောင်းအရာစာသားများအလုံးကိုသင်(ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း)မြင်ရစေရန်သေချာအောင်စီစဉ်ပါ။
- လာရောက်သောပရိသတ်အားမေးခွန်းများမေး၍သူတို့မြင်ရသောပုံများအကြောင်းရှင်းပြပါ။ပရိသတ်နှင့်မေးခွန်းအမေးဖြေနှင့်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းကိုပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက်အချိန်ကိုလုံလောက်စွာထားပါ။
- ကဒ်ပြားရှိနောက်ထပ်အကြောင်းအချက်အလက်အသစ်တစ်ခုမပြောမှီ၊လက်ရှိဆွေးနွေးနေသည့်အကြောင်းအရာအချက်များအားအနှစ်ချုပ်ပြန်ရှင်းပြပြီးပရိသတ်များအားလုံးကောင်းစွာနားလည်ရန်ပြုလုပ်ပါ။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။
ကြက်၊ဘဲများဖြစ်တတ်သောရောဂါ

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။ ကြက်၊ဘဲများဖြစ်တတ်သောရောဂါ

- ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်ကြက်၊ဘဲများအတွက်ရောဂါသစ်ဖြစ်ပြီး၎င်းတို့အတွင်းလွယ်ကူစွာ နှင့်လျင်မြန်စွာပျံ့နှံ့နိုင်သောရောဂါဖြစ်သည်။
- ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်အမျိုးမျိုးသောမွေးမြူရေးကြက်၊ငှက်များအားကူးစက်နိုင်သည့် ဥပမာ-ကြက်များ၊ဘဲများ၊ငှက်များ၊ငန်းများ၊ကြက်ဆင်များ၊ခိုများ၊အိမ်မွေးငှက်များနှင့်ငှက်ရိုင်းများ။
- ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည် နယူးကပ်(စ်)စယ် (NewCastle)ရောဂါနှင့်ကြက်ကာလဝမ်းရောဂါ (Fowl Cholera)ကဲ့သို့သောအခြားကြက်များဖြစ်တတ်သောရောဂါများနှင့်ဆင်တူသည်။
ဒါပေမဲ့ ကြက်များကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်လျှင်တော့၊ဒီဆင်တူရောဂါများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင်ပိုပြီးအသေနှုန်းများတယ်။ အချိန်တိုတိုနဲ့မြန်မြန်သေဆုံးလေ့ရှိပါသည်။
- ဘဲများသည်ရောဂါလက္ခဏာမပြပဲရောဂါပိုးအားသယ်ဆောင်နိုင်သည်။ဒီရောဂါကြောင့်မသေတတ်ပါ။ဒါကြောင့်အခြားသောကြက်များအားကူးစက်နိုင်သည်။ဘဲများသည်လျှို့ဝှက်စွာရောဂါပိုးသယ်ဆောင်သည့်အကောင်များဖြစ်နိုင်သည်။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်ကြက်တစ်ကောင်
မှတစ်ကောင်သို့မည်သို့ကူးစက်ပါသနည်း။
ထိတွေ့ခြင်းအားဖြင့်

1

2

3

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်ကြက်တစ်ကောင်မှတစ်ကောင်သို့ မည်သို့ကူးစက်ပါသနည်း။ ထိတွေ့ခြင်းအားဖြင့်

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်ကြက်၊ဘဲများအကြားမည်ကဲ့သို့ကူးစက်သည်ကိုသင်သိပါသလား။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဗိုင်းရပ်(စ်)ပိုးသည်ကျန်းမာသောကြက်၊ဘဲများကိုနည်းသုံးမျိုးဖြင့်ကူးစက်နိုင်သည်။

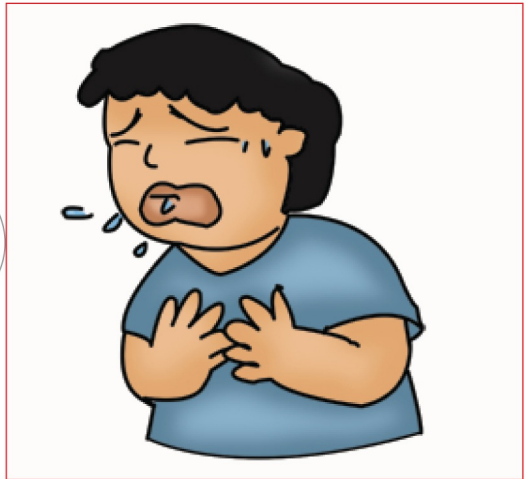
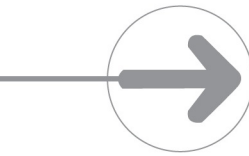
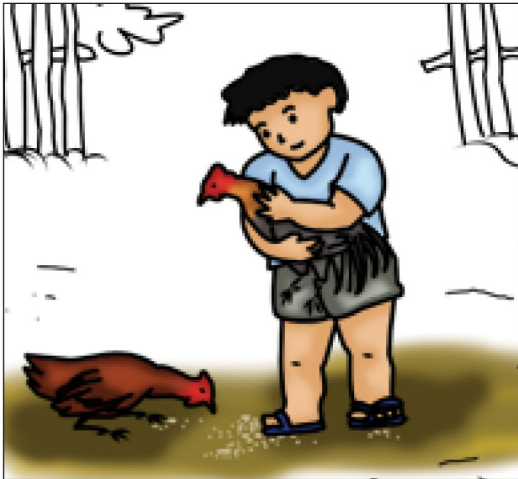
- ၁. ရောဂါပိုးရှိသောကြက်နာ၊ကြက်သေနှင့်တိုက်ရိုက်ကိုင်တွယ်ထိမိခြင်း
- ၂. ရောဂါပိုးရှိသောကြက်နာ၊ကြက်သေ၏ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်းများ(သို့)အတွင်းကလီစာများနှင့်ကိုင်တွယ်ထိမိခြင်း
- ၃. ရောဂါပိုးရှိသောမစင်၊တံတွေး၊အခွေနှင့်အမွှေးအတောင်များနှင့်ကိုင်တွယ်ထိမိခြင်း

ဒီဗိုင်းရပ်(စ်)ရောဂါပိုးသည် အခြားနေရာများသို့ လှောင်အိမ်များ၊ ခြင်းတောင်းများ၊ တာယာများ၊ ဥခွံများစသောပစ္စည်းကိရိယာများ၊ထို့နောက်ရောဂါပိုးရှိသော ကြက်ငှက်များနှင့်သူတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်း (အတွင်းကလီစာ) များအားသယ်ပို့ခြင်းဖြင့်ရောဂါပြန့်နှံ့ကူးစက်နိုင်သည်။

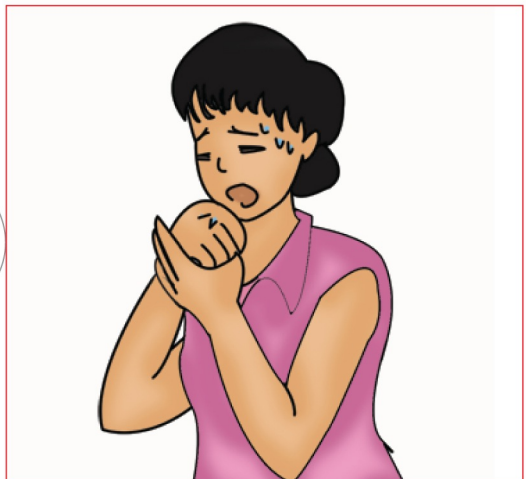
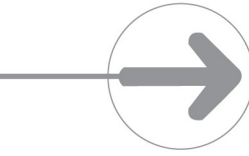
အခြားကြက်မှာဖြစ်လေ့ရှိသောရောဂါများသည်လည်းအထက်ဖော်ပြပါနည်းလမ်းများဖြင့်ကူးစက်နိုင်သည်။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်တိရိစ္ဆာန်
မှလူဆီသို့မည်သို့ကူးစက်သနည်း။

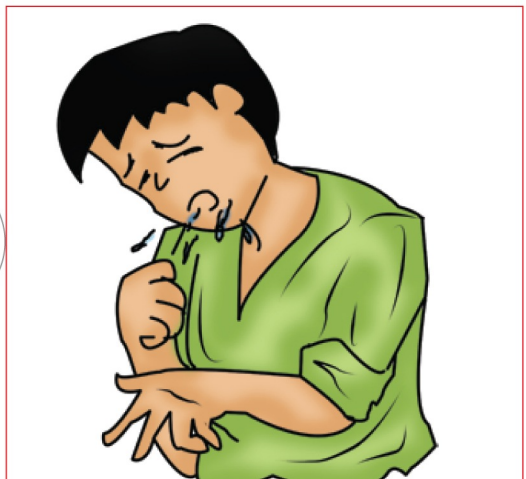
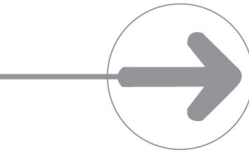
ထိတွေ့ခြင်းအားဖြင့်

1

2

3

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်တိရိစ္ဆာန် မှလူဆီသို့မည်သို့ကူးစက်သနည်း။ ထိတွေ့ခြင်းအားဖြင့်

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်လူများအားကူးစက်နိုင်သလား။ ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်
ကြက်၊ဘဲများမှလူဆီသို့မည်သို့ကူးစက်သနည်း။

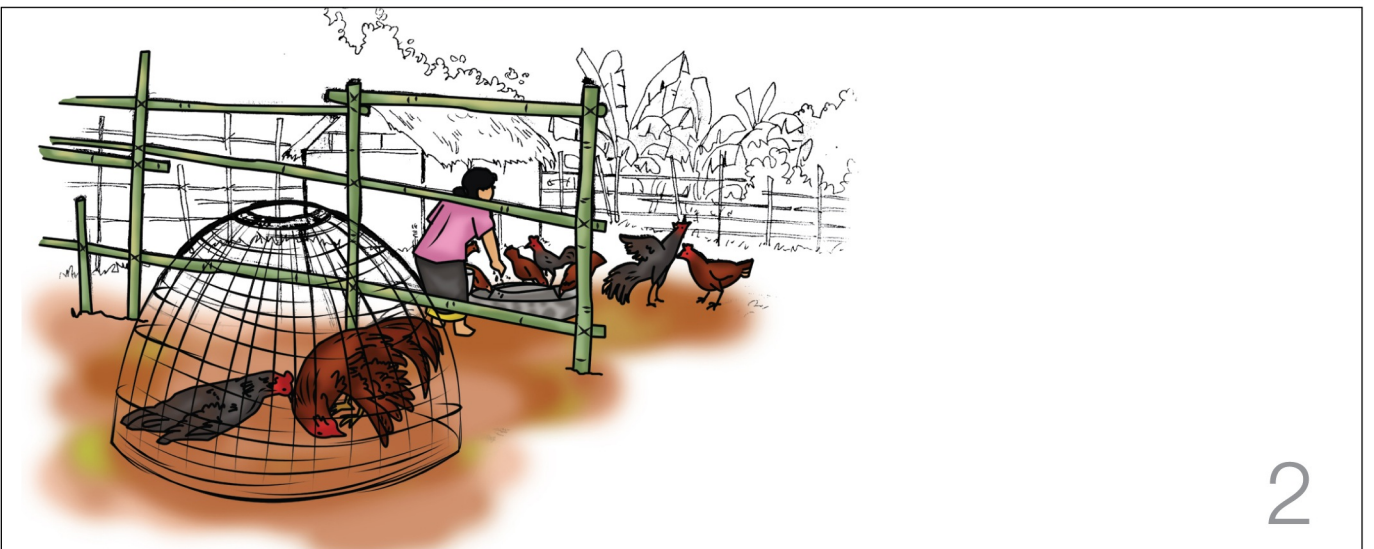
ကြက်နာများ (သို့) ငှင်းတို့၏အညစ်အကြေးမစင်များကိုထိခြင်းမှအပကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ
သည်လူများဆီသို့လွယ်ကူစွာမကူးစက်နိုင်ပါ။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါပိုးသည်ရောဂါပိုးရှိ/ ဖျားနာနေသောကြက်များ၏ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်း
နှင့်ခန္ဓာကိုယ်မှထွက်သောအရည်(မစင်၊တံတွေးနှင့်အမွှေးများ)အားကိုင်တွယ်ထိမိခြင်းအားဖြင့်လူဆီသို့
ကူးစက်နိုင်ပါသည်။ ကူးစက်ပုံသုံးနည်းမှာ...

၁. ရောဂါပိုးရှိသောကြက်များအားကိုင်တွယ်ထိမိခြင်း။ ကလေးများသည်ဖျားနာနေသောကြက်များ
နှင့်ဆော့ကစားရာမှကူးစက်နိုင်ပါသည်။
၂. ရောဂါပိုးကြောင့်နာပြီးသေသောကြက်များအားကိုယ်တိုင်သတ်၊အမွှေးနှုတ်၊ခုတ်ထစ်စားသုံး
မိခြင်း။
၃. ရောဂါပိုးရှိသောကြက်နာများအားကိုင်တွယ်ခြင်း၊သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း(သို့) ရောင်းချခြင်း။

ကြက်၊ဘဲများအားငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှသင်မည်ကဲ့သို့ကာကွယ်မည်နည်း။

သီးခြားခွဲ ထားခြင်းအားဖြင့်

ကြက်၊ဘဲများအားငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားမှုမှ သင်မည်ကဲ့သို့ကာကွယ်မည်နည်း။ သီးခြားခွဲ ထားခြင်းအားဖြင့်

ရောဂါပိုးများသင့်ကြက်ခြံအတွင်းသို့မဝင်ရောက်လာစေရန်သင်မည်ကဲ့သို့ကာကွယ်မှုပြုနိုင်မည်နည်း။

သင်၏ ကျန်းမာနေသောကြက်ကောင်းများနှင့်နာမကျန်းဖြစ်နေသောကြက်နာများကို သီးခြားစီခွဲထားသင့်ပါသည်။

သင်မွေးထားသောကြက်၊ဘဲများနှင့်ရွာစခန်းအတွင်းသို့ရောဂါပိုးမဝင်လာစေရန်အောက်ပါနည်းများဖြင့် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်...

၁. အသစ်ရောက်ရှိလာသောကြက်၊ဘဲများအားလက်ရှိရှိပြီးနေသောကြက်၊ဘဲများနှင့်သီးခြားထား ရှိရန်။ အခြားရွာများ၊ဈေးများနှင့်ခြံများမှ အသစ်ရောက်ရှိလာသောမည်သည့်ကြက်၊ဘဲများကို မဆို ၂ ပတ်ကြာခွဲ၍ထားရှိရန်။
၂. ဖျားနာနေသောကြက်၊ဘဲများကိုကျန်းမာသောအကောင်များနှင့်ချက်ခြင်းသီးခြားခွဲထားပါ။ (ကျန်းမာသည့်ကြက်အုပ်၊အခြားတိရိစ္ဆာန်များနှင့်သင့်လျော်သည့်အကွာအဝေးတွင်ကြက်နာကို ခြင်းနှင့်အုပ်ပြီးထားပါ။)
၃. အမျိုးအစားအလိုက်ခွဲ၍ထားရန်။အထူးသဖြင့်ကြက်များကိုဘဲများနှင့်သီးခြားထားပေးရန်။ ညရောက်လျှင်ကြက်များအားခြံထဲတွင်ပြန်ထည့်ပြီးဖြစ်နိုင်သ၍ကြိုးစားပြီးသီးခြားခွဲ၍ထားပါ။

ကြက်၊ဘဲများအားကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ
ဖြစ်ပွားမှုမှမည်သို့ကာကွယ်မည်နည်း။
သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့်

ကြက်၊ဘဲများအားကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါ ဖြစ်ပွားမှုမှမည်သို့ကာကွယ်မည်နည်း။ သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့်

ဗိုင်းရပ်(စ်)ရောဂါပိုးအားသင့်ခြံအတွင်းသို့မဝင်ရောက်လာနိုင်ရန်နှင့်ရှိမနေစေရန်ဘယ်လိုနည်းအားဖြင့် သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်မည်နည်း။

သင်၏ မွေးမြူထားသောကြက်၊ဘဲများနှင့်ခြံတွင်းသို့ရောဂါပိုးများမဝင်ရောက်လာစေရန်အောက်ပါ နည်းလမ်းများအားဖြင့်ကာကွယ်နိုင်သည်

၁. ကြက်၊ဘဲများထားရှိရာနေရာ/ နောက်ပေးခြံအားတစ်ရက်တစ်ခါသန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ပြီး အစာခွက်များအားတစ်ပတ်တစ်ခါသန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ပါ။ (ကြက်ချေးများကိုမြေဩဇာအဖြစ် အသုံးပြုပါ။)
၂. ကြက်လှောင်အိမ်များ၊ဘွတ်ဖိနပ်များနှင့်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကိုသင်အသုံးပြုပြီးတိုင်း ဆပ်ပြာ၊ရေနှင့်စင်အောင်သေချာစွာဆေးကြောပါ။
၃. သင့်လက်အားဆပ်ပြာနှင့်ရေဖြင့်ဆေးကြောပါ။အထူးသဖြင့်ကြက်၊ဘဲများနှင့်ကြက်ထွက်ပစ္စည်း (ကြက်ဥ၊အမွေး၊ကလီဇာ)များကိုမကိုင်မှီနှင့်ကိုင်တွယ်ပြီးချိန်တွင်ဆေးကြောပါ။

ကြက်၊ဘဲများ၏မစင်(သို့)အမွေးအတောင်များအားထိမိပြီးသောက်ရိယာအသုံးအဆောင်များအားဆေး ကြောခြင်းအားဖြင့် သင်သည်ရောဂါပိုးအားသေစေပြီးသင်၏ကြက်၊ဘဲများနှင့် လူများအားမကူးစက် နိုင်တော့ပါ။ သင့်ဘွတ်ဖိနပ်နှင့်လက်အားဆပ်ပြာနှင့်ရေဖြင့်သေခြာစွာဆေးကြောရန်မမေ့ပါနှင့်။

သင်မွေးထားသောကြက်၊ဘဲများအားကျန်း
မာအောင်မည်ကဲ့သို့ထားရှိမည်နည်း။

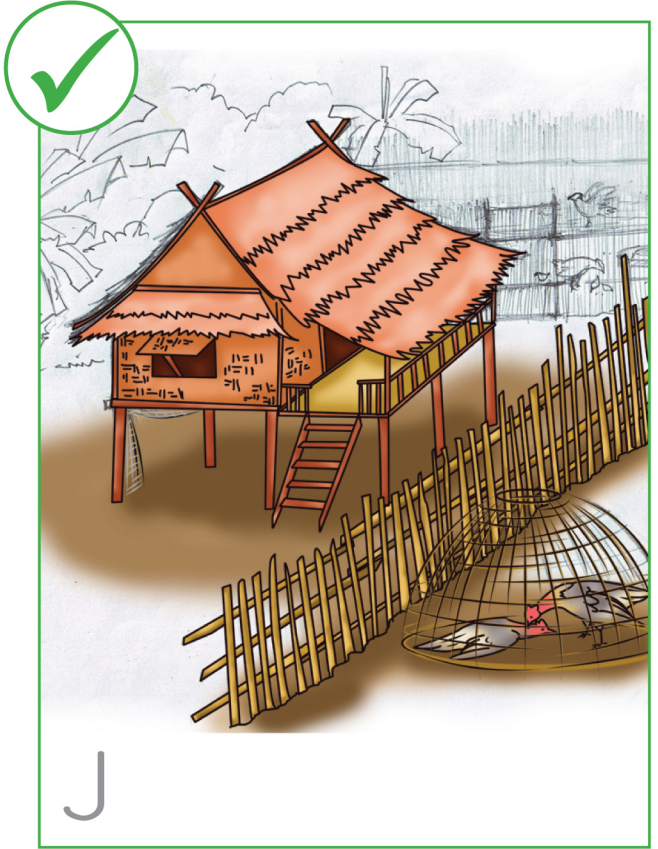
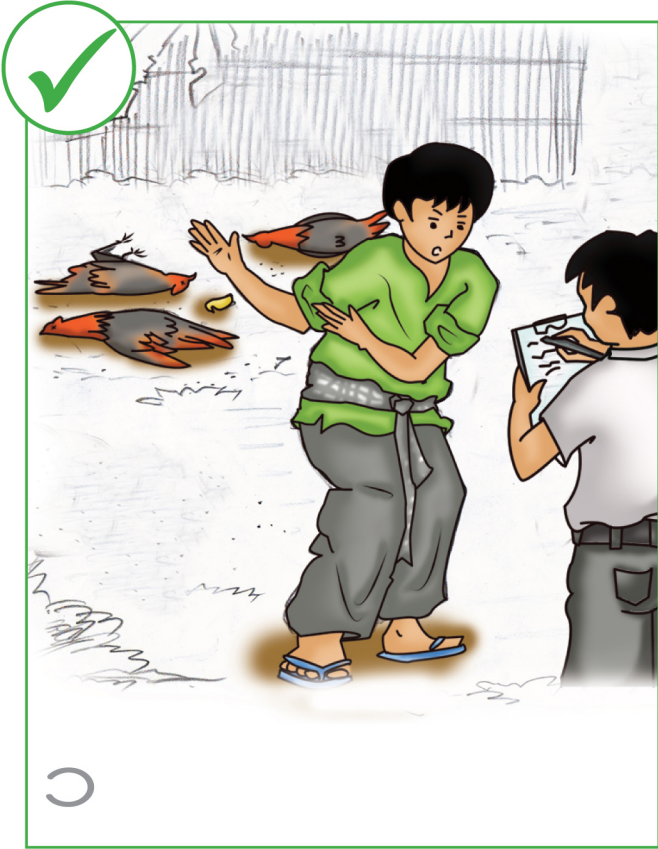
သင်မွေးထားသောကြက်၊ဘဲများအား ကျန်းမာအောင်မည်ကဲ့သို့ထားရှိမည်နည်း။

သင်ဘာလုပ်သင့်လဲ။

သင်၏ ကြက်၊ဘဲများအားကျန်းမာအောင်ထားခြင်းအားဖြင့်၎င်းတို့အားပို၍သန်မာစေပြီးဖြစ်လာနိုင်မည့်
ရောဂါများမှခုခံနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

သင်၏ ကြက်၊ဘဲများအားအစာကိုကောင်းကောင်းမွန်မွန်နှင့်ပုံမှန်ကျွေးမွေးပါ။ အထူးသဖြင့်
ကြက်၊ဘဲများကိုသီးခြားခွဲလှောင်ထားစဉ်တွင်ပို၍ဂရိစိုက်ပြီးပုံမှန်ကျွေးပေးပါ။ သန့်ရှင်းသော
ရေအားပုံမှန်ထားရှိပေးရန်လည်းလိုအပ်ပါသည်။

နာမကျန်းဖြစ်နေသောကြက်များအား
မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်မည်နည်း။
အကြောင်းကြားပြီးသီးသန့်ထားပါ

၃ မသတ်ဖြတ်ပါနှင့်

၄ အခြားနေရာ၊အိမ်၊ရွာသို့ မယူသွားပါနှင့်

၅ မရောင်းပါနှင့်

နာမကျန်းဖြစ်နေသောကြက်များအားမည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်မည်နည်း။ အကြောင်းကြားပြီးသီးသန့်ထားပါ

နာမကျန်းဖြစ်နေသောကြက်များအားသင်မည်ကဲ့သို့ဖော်ပြမည်နည်း။ ဘာရောဂါလဲဆိုတာသင်ပြောနိုင်သလား။ ဘယ်အချိန်၌ကြက်များသည်ပုံမှန်နာမကျန်းဖြစ်လေ့ရှိသနည်း။

တချို့သောဘဲများကြက်များသည်ရောဂါလက္ခဏာမပြပဲ၊မြောက်များစွာရုတ်တရက်သေဆုံးတတ်ကြသည်။ ဘဲများသည်ရောဂါပိုးကူးစက်ခံရနိုင်သည်သို့သော်လည်း ရောဂါလက္ခဏာအမြဲပြခြင်းမရှိပါ။ ထိုဘဲများသည်ကျန်းမာသည်ဟုထင်ရသော်လည်း အခြားကြက်များနှင့်လူများကိုရောဂါကူးစက်စေနိုင်သည်။

သင်၏ကြက်များနာမကျန်းဖြစ်သည်ကိုသင်တွေ့လျှင်

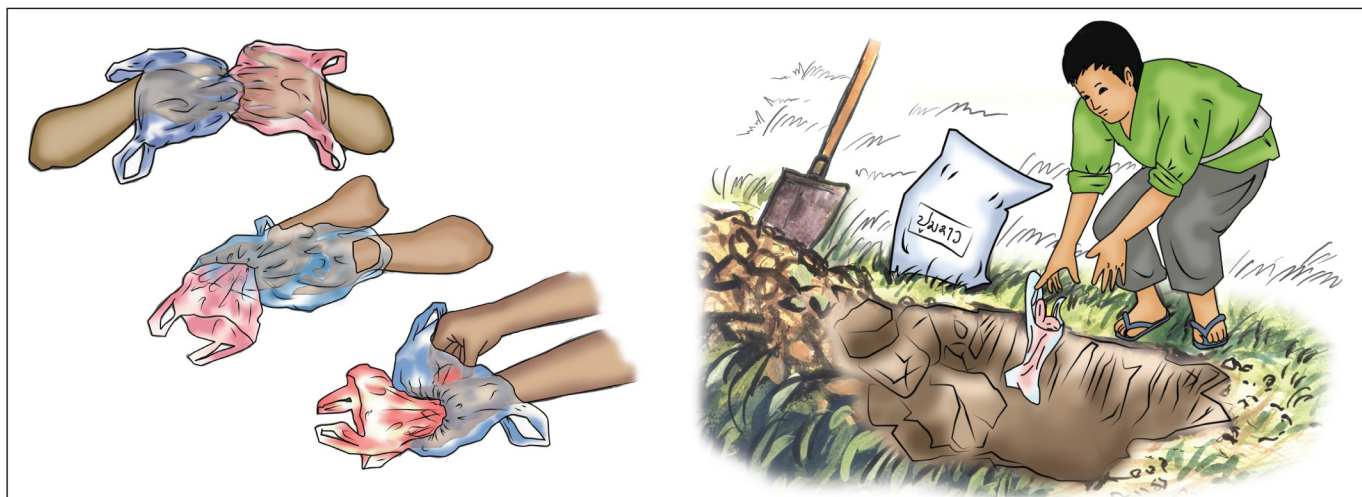
- ၁. ရပ်ကွက်လူကြီး NGO အဖွဲ့ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ (CHW,CHE,HV) (သို့) SRRT အဖွဲ့ဝင်များအား ချက်ခြင်းအကြောင်းကြားပါ။
(ခါတ်ခွဲခန်း၌စစ်ဆေးခြင်းအားဖြင့်သာသင်၏ ကြက်နာတွင်ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ခြင်း ရှိမရှိကိုအတည်ပြုနိုင်မည်။)
- ၂. ကြက်နာများအားကျန်းမာသောအကောင်များနှင့်ချက်ခြင်းသီးသန့်ခွဲထားပါ။ကြက်နာကိုခြင်းနှင့်အုပ် ပြီးနေအိမ်နှင့်ဝေးသောနေရာ၌ထားပါ။လက်ဗလာဖြင့်ကြက်နာအားမကိုင်ပါနှင့်။ ပလတ်စတစ်အိတ်ကိုသင့်လက်တွင်စွတ်ပါ။ ကြက်နာအားကိုင်တွယ်ပြီးပါကဆပ်ပြာနှင့်လက်ဆေးပါ။

သင်သည်အောက်ဖော်ပြပါအချက်များကိုလည်းလိုက်နာသင့်သည်

- ၁. ကြက်နာများကိုသတ်ဖြတ်ခြင်း၊အမွှေးနုတ်ခြင်း၊ချက်ပြုတ်စားသုံးခြင်းကိုမပြုလုပ်ပါနှင့်။ ဤနည်းအားဖြင့်ကြက်နာများမှရောဂါကူးစက်နိုင်သည်။
- ၂. ကြက်နာများအားအခြားနေရာသို့မရွှေ့ပါနှင့်။ ကြက်နာကိုရွှေ့ပြောင်းခြင်းဖြင့်သင်သည် ရောဂါပိုးအားအခြားနေရာသို့ သယ်ဆောင်သွားစေမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ဈေးနှင့်ခြံများမှ အခြားကြက်များဆီသို့ ကူးစက်သွားမည်။
- ၃. ကြက်နာများအားမရောင်းပါနှင့်။ ကြက်နာကိုရောင်းချလျှင် သင်သည်ရောဂါပိုးအားအခြားနေရာသို့သယ်ဆောင်သွားစေမည်ဖြစ်သည်။ ဥပမာဈေးကဲ့သို့သောကြက်၊ဘဲများအားသတ်ဖြတ် အမွှေးနုတ်ပြီးချက်ပြုတ်သည့်နေရာ။

ကြက်သေများအားသင်မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်မည်နည်း။

စနစ်တကျစွန့်ပစ်ပါ

ကြက်သေများအားသင်မည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်မည်နည်း။ စနစ်တကျစွန့်ပစ်ပါ

ရပ်ကွက်လူကြီး၊ NGO ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ၊ (CHW, CHE, HV) (သို့) SRRT အဖွဲ့ဝင်များအား ချက်ခြင်းအကြောင်းကြားပါ။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါကူးစက်ခြင်းကြောင့်သေဆုံးသွားသောကြက်အသေကောင်များသည်ရောဂါပိုး များရှိ နေသေး၍ရောဂါပိုးများအားအခြားကြက်များနှင့်လူများဆီသို့ပြန့်နှံ့ကူးစက်စေနိုင်ပါသည်။

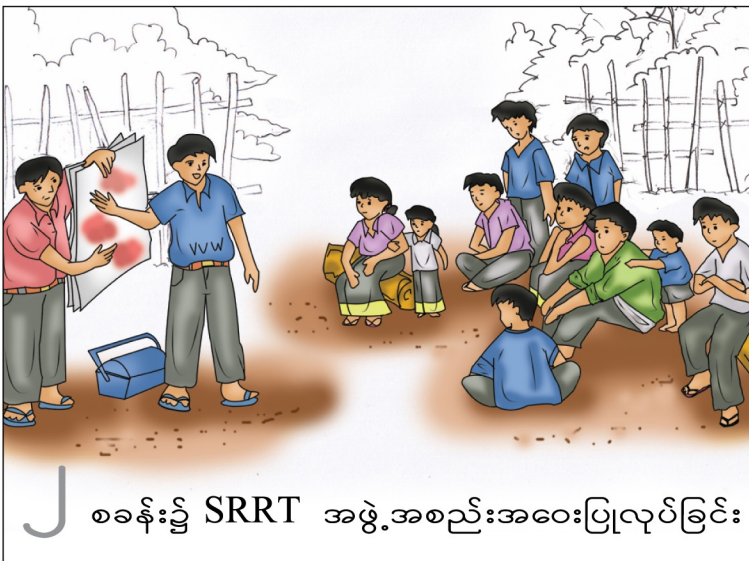
ကြက်သေများအားပစ်ထားပါနှင့်။ပစ်ထားလျှင်ကလေးများကြက်သေနှင့်သွားရောက်ဆော့ကစားနိုင်ပြီး တိရိစ္ဆာန်များ(ခွေး၊ကြောင်)များလည်းကြက်အသေကောင်အားမချီသွားနိုင်ပါသည်။ ကြက်အသေကောင် အားချောင်း၊မြောင်း၊ရေကန်ထဲသို့မစွန့်ပစ်ပါနှင့်။ ကြက်အသေကောင်ကိုစနစ်တကျရောဂါမကူးစက် စေရန်စွန့်ပစ်ပါ။ ဤအကြံပေးချက်အားလိုက်နာပါ။

- ၁. သင့်လက်အားပလတ်စတစ်အိပ်စွပ်ပါ။လက်ဗလာဖြင့်ကြက်အသေကောင်အားမထိကိုင်ပါနှင့်။
- ၂. ထိုကြက်အသေကောင်အားမြေတွင်းထဲသို့ထည့်ပါ။အခြားတိရိစ္ဆာန်များလာရောက်တူးဖော်၍ မရနိုင်အောင်နက်သည်အထိတူးပါ။
- ၃. ပလတ်စတစ်အိပ်(သို့)အသုံးပြုပြီးသောလက်အိပ်အားထိုကြက်အသေကောင်နှင့်အတူမြုပ်ပစ်ပါ။
- ၄. သင်၌ထုံးမှုန့်ရှိလျှင်ထိုကြက်အသေကောင်အပေါ်၌အနည်းငယ်ဖြူးပေးနိုင်ပါသည်။
- ၅. တွင်းကိုအားလုံးပိတ်ပြီးလျှင်သင့်လက်ကိုဆပ်ပြာဖြင့်သေချာစွာစင်အောင်ဆေးကြောပါ။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါစခန်းတွင်း ဖြစ်ပွားလျှင်ဘာတွေလုပ်မလဲ။

၁ လူကြက်အဝင်အထွက်သွားလာလှုပ်ရှားမှုအားထိန်းချုပ်ခြင်း

၂ စခန်း၌ SRRT အဖွဲ့အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း

၃ ရောဂါပိုးသတ်ထိန်းချုပ်ခြင်း

၄ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုအခြေအနေကိုစောင့်ကြည့်ခြင်း။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်လျှင်ဘာတွေလုပ်မည်နည်း။

ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားမှုအကြောင်းသင်ကြားဖူးပါသလား။ ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ခြင်းဆိုသည်မှာအဘယ်နည်း။

ခရိုင်အာဏာပိုင်များမှနေ၍ကြက်နာ၊ကြက်သေကိုဗဟိုဓာတ်ခွဲခန်း၌စစ်ဆေးပြီးကြက်ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါပိုးတွေ့ရှိပါကကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးဖြစ်ပွားကြောင်းတရားဝင်အတိအလင်းကြေငြာမှုပြုသည်။

အောက်တွင်ဖော်ပြပါကာကွယ်မှုနည်းလမ်းများကိုမြို့နယ်နှင့်ခရိုင်အာဏာပိုင်များကလုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့်စခန်းတွင်းဖြစ်နိုင်သောကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါအားစခန်းအပြင်သို့မပြန့်ပွားစေနိုင်ပါ။

၁. လူ၊ကြက်အဝင်အထွက်အားထိန်းချုပ်ထားခြင်းနှင့်မော်တော်ယာဉ်များမှကပ်ပါလာနိုင်သောရောဂါပိုးအားသတ်ခြင်း။ စခန်းအာဏာပိုင်အုပ်ချုပ်သူသည်ကြက်၊ဘဲများနှင့်ကြက်ဥ၊ကြက်သားများစခန်းတွင်းပြင်ဝင်ထွက်မှုမရှိစေရန်ထိန်းချုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။

၂. စခန်းတွင်းလူများအားအကြောင်းကြားခြင်း။ ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါအခြေအနေနှင့်ကာကွယ်မှုနည်းလမ်းများအကြောင်းကိုဒုက္ခသည်စခန်းနေသူများအားအာဏာပိုင်များကအကြောင်းကြားပေးမည်။

၃. ရောဂါပိုးရှိသောကြက်များကိုသုတ်သင်ဖယ်ရှားပြီးရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားနိုင်သည့်နေရာများအားပိုးသတ်ခြင်း။ ရောဂါကူးစက်ပြန့်ပွားနိုင်သည့်နေရာမှကြက်၊ဘဲများအား သုတ်သင်ဖယ်ရှားပြီးစနစ်တကျစွန့်ပစ်မည်။ ကြက်၊ဘဲထားသောနေရာတိုင်း အားပိုးသတ်ဆေးဖြန်း၍ရောဂါပိုးသတ်မည်။

၄. ကြက်များကိုထိရောက်စွာစောင့်ကြည့်ခြင်း။ ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါဖြစ်ပွားထားသောပတ်ဝန်းကျင်နေရာတိုက်ရှိကြက်၊ဘဲများကိုနာမကျန်းဖြစ်မဖြစ်စောင့်ကြည့်ရန်ဖြစ်သည်။

၅. လူများ၌ရောဂါကူးစက်မှုရှိမရှိသိအောင်စောင့်ကြည့်ခြင်းသည်ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးဖြစ်သောပတ်လည်နေရာတိုက်နေထိုင်သူများအားစောင့်ကြည့်ခြင်းဖြင့်သံသယရှိသူအားကြိုတင်၍ဆေးစစ်ရောဂါရှာဖွေမှုများပြုလုပ်ခြင်း၊ ချက်ချင်းကုသမှုပေးနိုင်ခြင်းနှင့်အချိန်မှီဆေးရုံများသို့ပို့ဆောင်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

နာမကျန်းသောကြက်များအားသုတ်သင်ဖယ်ရှားခြင်းသည်အစိုးရအာဏာပိုင်များသာအမိန့်ပေးနိုင်ပြီးစခန်းရှိလူများအားကာကွယ်ရန်နှင့်ရောဂါပြန့်နှံ့မှုမှရှောင်တိမ်းရန်အတွက်ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

သင်ကိုယ်တိုင်နှင့်သင့်မိသား
စုအားကာကွယ်မှုကိုမည်ကဲ့သို့
ပြုလုပ်နိုင်သနည်း။
တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းခြင်းအားဖြင့်

**သင်ကိုယ်တိုင်နှင့်သင့်မိသားစုအား
ကာကွယ်မှုကိုမည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်နိုင်သနည်း။
တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းခြင်းအားဖြင့်**

အထက်ကဆွေးနွေးပြီးဖြစ်သောကြက်နာပြီးသေခြင်းနှင့်ပတ်သက်သောကြိုတင်ကာကွယ်မှုများအပြင် သင်နှင့်သင့်မိသားစုလည်းထိုရောဂါကူးစက်ခြင်းမှကာကွယ်နိုင်ပါသည်။

- ၁. အစားအစာများကိုမပြင်ဆင်မှီ၊မစားသုံးမှီ၊စားပြီးနောက်ပြီးတော့ကြက်၊ဘဲများနှင့်ကြက်ခြံမှအသုံးအဆောင်များကိုကိုင်တွယ်ပြီးသင်လက်အားဆပ်ပြာ၊ရေနှင့်ပုံမှန်ဆေးပါ။
- ၂. ကြက်၊ဘဲများကိုသေသေချာချာကျက်သည်အထိချက်ပါ။(ပန်းရောင်အနီရောင်(သွေး)ရှိအသား၊အရိုးမကျန်အောင်ချက်ပါ။)
- ၃. သင်၏အိုး၊ခွက်၊ပန်းကန်များကိုကြက်၊ဘဲချက်ပြုတ်အသုံးပြုပြီးတိုင်းဆပ်ပြာနှင့်ဆေးပါ။
- ၄. မချက်ရသေးသောအသားစိမ်းနှင့်ချက်ပြီးသောအသားအားခုတ်ထစ်ရန်စဉ်းနီတုံးကိုသီးခြားအသုံးပြုပါ။

သင်ကိုယ်တိုင်နှင့်သင့်မိသား
စုအားကာကွယ်မှုကိုမည်ကဲ့သို့
ပြုလုပ်နိုင်သနည်း။
အကွာအဝေးကန့်သတ်ထားခြင်းအားဖြင့်

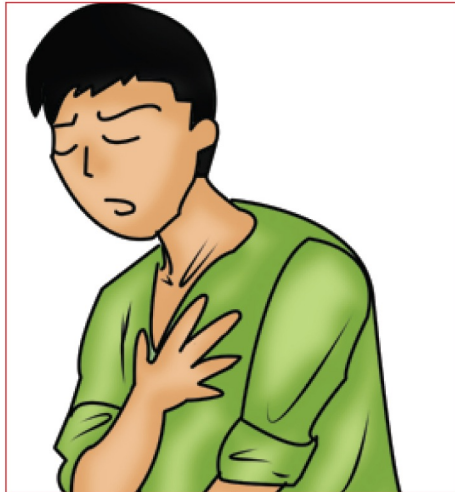
**သင်ကိုယ်တိုင်နှင့်သင့်မိသားစုအား
ကာကွယ်မှုကိုမည်ကဲ့သို့ပြုလုပ်နိုင်သနည်း။
အကွာအဝေးကန့်သတ်ထားခြင်းအားဖြင့်**

ရောဂါကူးစက်စေနိုင်သောကြောက်စရာအကောင်းဆုံးနည်းမှာရောဂါပိုးရှိသောကြက်၊ဘဲ အသေနှင့် အရှင်များအားကိုင်တွယ်ခြင်းနှင့်သတ်ဖြတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မလိုအပ်ပဲကြက်၊ ဘဲများအားကိုင် တွယ်ခြင်းမှရှောင်ရှားရန် အချို့သောနည်းလမ်းများမှာ

- သင်၏ကြက်၊ဘဲမွေးထားရာနေရာနှင့်ကြက်ခြံအားအိမ်နှင့်ဝေးသောနေရာတွင်ရွှေ့ပါ။
- သင်၏ကြက်၊ဘဲများသင့်အိမ်တွင်းနှင့်ဟင်းချက်သောနေရာ၌ဝင်ရောက်လှည့်လည်အစာရှာခြင်း မရှိစေနှင့်။
- ကလေးများအားနာမကျန်းသော(သို့)သေနေသောကြက်၊ဘဲများအားပေးမကိုင်ပါနှင့် (သို့) ကြက်တိုက်ခြင်း၊တိုက်ကြက်ကိုကိုင်ပြီးကစားခြင်း၊ချွဲစုတ်ပေးခြင်းများမလုပ်စေနှင့်။
- ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးနှင့်နာမကျန်းဖြစ်နေသောသူအားကြက်၊ဘဲများနှင့် ဝေးသောနေရာ တွင်နေခိုင်းပါ။ သူတို့အားကြက်ဥများမကောက်ခိုင်းပါနှင့်။

သင်နာမကျန်းဖြစ်လျှင်ဘာလုပ်သင့်သနည်း။

ဆရာဝန်အားပြပါ

သင်နာမကျန်းဖြစ်လျှင်ဘာလုပ်သင့်သနည်း။ ဆရာဝန်အားပြောပါ

အကယ်၍ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါသည်စခန်းတွင်း(သို့)ပြည်နယ်အတွင်းတွင်ဖြစ်ပွားပါကသင့်မိသားစုအထဲမှတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် ဖျားနာခြင်း၊ ချောင်းဆိုးခြင်း၊အသက်ရှူကြပ်ခြင်း၊ လည်ချောင်းနာခြင်း၊ ခေါင်းကိုက်ခြင်း၊ ကြွက်သားနာခြင်း၊ ဝမ်းလျှောခြင်းနှင့်မောပန်းခြင်း စသောလက္ခဏာများရှိမရှိအထူးသတိပြုကြည့်ရှုပါ။

အကယ်၍မိသားစုဝင်တစ်ဦးဦးကြက်၊ဘဲ၊ ကြက်ဥ၊ကြက်မွေးတောင်၊ကြက်ချေးများအားထိကိုင်ပြီး အထက်ပါလက္ခဏာတစ်ခုခုတွေ့ရှိပါကစခန်းရှိဆေးရုံမှာဆေးကုသမှုကိုချက်ချင်းခံယူပါ။

သင့်အားမည်သူကူညီနိုင်မည်နည်း။

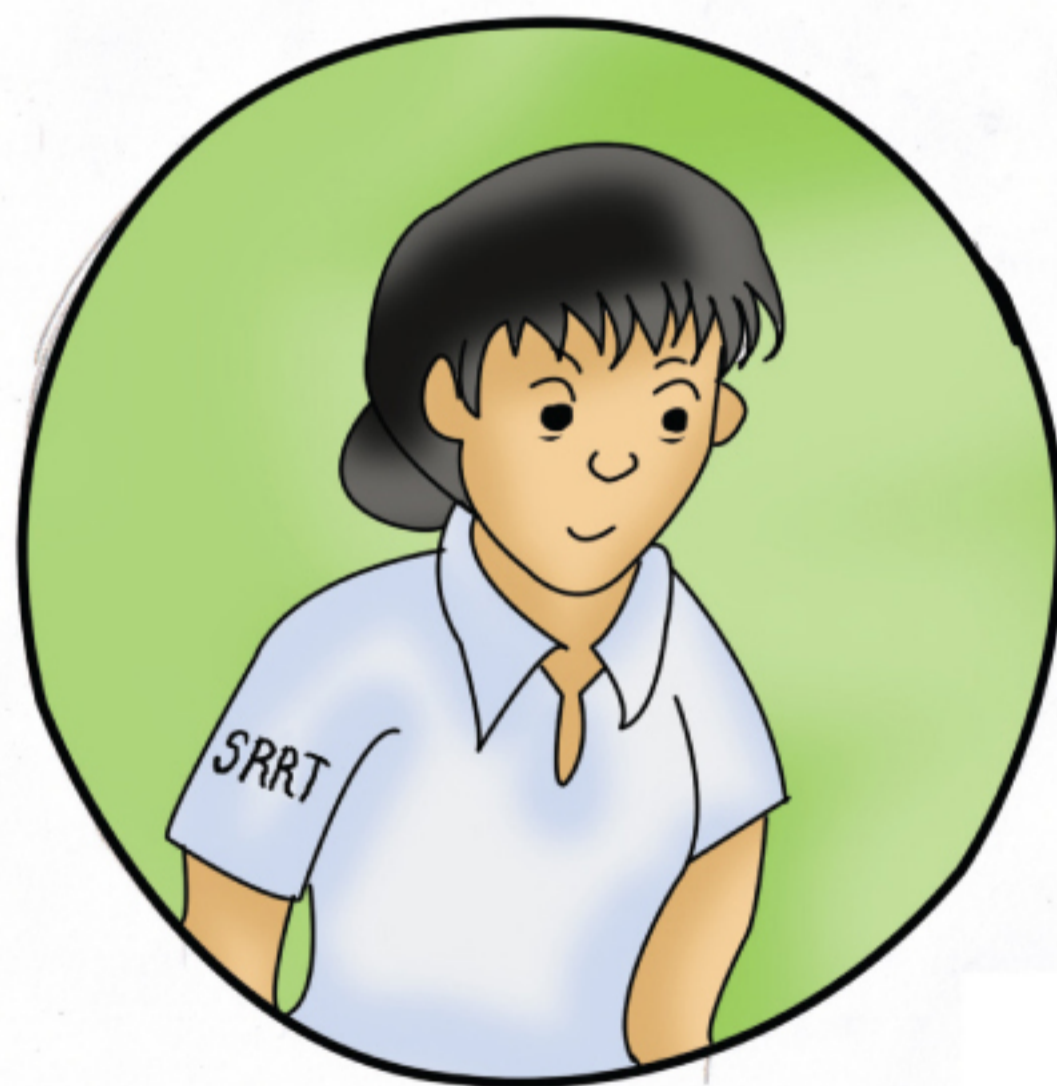
ထိရောက်သောအဆက်အသွယ်နှင့်အဖွဲ့အစည်းများ

NGOကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း- CHW/ CHE/HV

ရပ်ကွက်လူကြီး

SRRT အဖွဲ့ဝင်

သင့်အားမည်သူကူညီနိုင်မည်နည်း။ ခိုင်မာထိရောက်သောအဆက်အသွယ်များ။

ထိုင်းအစိုးရနှင့်နိုင်ငံတကာ NGO အဖွဲ့အစည်းများမှစေတနာ့ဝန်ထမ်းနှင့်ကျွမ်းကျင်သော ကျန်းမာရေး ပညာပေးဝန်ထမ်းများသည်ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးရောဂါနှင့်အခြားရောဂါများအားသင်ကြားခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် အတွက်သင်သိလိုသောအရာများကိုဖြေကြားနိုင်မည်ဖြစ်ပြီးရောဂါဖြစ်ပွားလာပါကသင့်အားကူညီမှု ပြုလုပ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အကယ်၍သင်၌ကြက်၊ငှက်တုပ်ကွေးနှင့်ပတ်သတ်သောမေးခွန်းတစ်ခုခုရှိလျှင်အထူးသဖြင့်တိရိစ္ဆာန်နှင့်လူ တို့အားကူးစက်နည်း၊လက္ခဏာများ၊ကာကွယ်ခြင်းနှင့်ရောဂါထိန်းချုပ်သည့်နည်းလမ်းများအားသိလိုလျှင် ထိုသူများထံမှတစ်ယောက်ယောက်နှင့်တိုင်ပင်ပါ။

အကယ်၍နာမကျန်းသောကြက်နာများအားတွေ့မိ(သို့)ရှိခဲ့လျှင် ရပ်ကွက်လူကြီး၊ NGO မှကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်း(သို့) (CHW,CHE,HV) ကျန်းမာရေးပညာပေးဝန်ထမ်း(သို့) SRRT အဖွဲ့ဝင်များအားချက်ချင်း အကြောင်းကြားပါ။

အကယ်၍သင်၌ဖျားနာခြင်း၊ချောင်းဆိုးခြင်း၊အသက်ရှူခက်ခဲခြင်း၊ လည်ချောင်းနာခြင်း၊ ခေါင်း ကိုက်ခြင်း၊ကြွက်သားနာခြင်း၊ဝမ်းလျှောခြင်းနှင့်မောပန်းနွမ်းနယ်ခြင်းလက္ခဏာ တစ်ခုခုကို ကြက်၊ ဘဲ(သို့) ကြက်ဥ၊ကြက်မွေး၊ ကြက်ချေးများအားထိကိုင်ပြီးမှဖြစ်ပေါ်လာပါကစခန်းဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှုချက်ချင်းခံယူပါ။

USAID ၏ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုဖြင့် AI-BCC စီမံကိန်းအတွက် FAO နှင့် ပူးပေါင်း၍ AED မှ ပြင်ဆင်ပေးပါသည်။
ဇွန်လ၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်။

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

MID-BCC

